

Side i Sverige angaaende det uhyre Tab, som man maa mene den svenske Industri har lidt ved den doktrinære Gennemførelse af 8 Timers Arbejdsdagen.

Regeringens Stilling til dette Lovforslag er derfor i Aar ganske den samme som i Fjor og ved tidligere Lejligheder, hvor Lovforslaget har været til Behandling i dette høje Ting; og jeg maa derfor fraraade, at dette Lovforslag fremmes i den høje Rigsdag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Stavning): Jeg beklager naturligvis den Holdning, vi nu hørte udtrykt af Landets Indenrigsminister, men jeg kan ikke udtale nogen Forbavelse derover, idet det naturligvis var ventet, og der er derfor heller ikke Anledning til at gøre mange Bemærkninger dertil. Det vilde i Virkeligheden have vakt adskillig mere Forbavelse, hvis Indenrigsministeren havde taget et frisindet Standpunkt i Modsætning til det reaktionære Standpunkt, han indtager til denne Sag.

I Anledning af mine Bemærkninger om, at med en Lovgivning herom fjernede man et Konfliktstof i Striden mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, sagde den højtærede Minister, idet han i øvrigt erkendte, at det i og for sig var rigtigt: Men dette Omraade maa dele Skæbne med andre. Det er det, jeg bestandig ikke kan erkende, at denne Sag just skal dele Skæbne med andre. Man kan med en vis Ret, synes jeg, føre Strid om, hvorvidt Lønnen skal være saa eller saa høj; naar den dog i hvert Fald er oppe over en vis Sultegrænse, kan man jo altid strides om, hvorvidt en Arbejder skal have Raad til at bo i en 1- eller 2-Værelses Lejlighed. Naar man overhovedet har erkendt, at Arbejderne skal have Tag over Hovedet og skal have Føden, kan man altid med en vis Ret strides om den Slags Ting, og de kan ogsaa være undergivet Bedømmelse ud fra Konjunkturforskel og meget andet.

Men med Hensyn til Arbejdstiden finder vi os paa et Omraade, der har en ganske anderledes samfundsmæssig Betydning. Det drejer sig nemlig her om Arbejdernes Helbred og Mulighed for at være Børneopdragere, om deres Mulighed for at deltage i det almindelige Kulturarbejde baade paa deres egne og paa Samfundets Vegne. Derfor forekommer det os, at Spørgsmaalet om Arbejdstiden i væsentlig Grad adskiller sig fra en Række andre Emner, som er Genstand for Forhandling mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Det er dette Synspunkt, som dog vel maa siges at have faaet Støtte

ikke blot hos Arbejdere og Socialdemokrater udover Verden, men ogsaa fra alle dem, der har gennemført 8 Timers Arbejdsdagen; thi det er jo ikke saaledes, at Socialdemokratiet har Magten i noget af de Lande, hvor den er lovfæstet. De 15 Lande, jeg nævnte før, adskiller sig i hvert Fald for de flestes Vedkommende ikke i politisk Henseende fra Danmark, saa der maa de øvrige Samfundsklasser have erkendt, ligesom det er sket ved Fredstraktaten, at Arbejdstidsspørgsmaalet er af en særlig Karakter og fortjener en anden Behandlingsmaade end mange andre Emner.

Den højtærede Minister erklærer, at han og Ministeriet ikke anerkender nogen Forpligtelse overfor Washington-Konferencens Beslutninger; og jeg kan naturligvis godt bifalde, hvad min Meningsfælle har sagt i Stockholm, at Staterne selvfølgelig ikke har nogen juridisk Forpligtelse, thi der bestaar ikke nogen Organisation, der kan paalægge en saadan juridisk Forpligtelse, men det forekommer mig unægtelig, at helt frigøre sig for en moralsk Forpligtelse kan man dog ikke. Naar man sender delegerede, som i Forvejen er orienteret om, hvorledes de politiske Partier herhjemme stiller sig til denne Sag, og de paa Konferencen stemmer for en Konvention — ogsaa de Arbejdsgiverrepræsentanter, der blev udsendt —, saa maa Arbejderne være i god Tro, naar de mener, at dette er Begyndelsen til en Lovfæstelse, som man har moralsk Krav paa efter den Holdning, disse delegerede har taget paa den paagældende internationale Conference. Hvis man ikke i mindste Maade føler sig bundet af saadanne internationale Aftaler, synes jeg egentlig, det er ganske hen i Vejret, at Danmark er Medlem af Folkenes Forbund. Der kan jo dog blive truffet Beslutninger, som vi maa føle os i hvert Fald moralsk forpligtede til at følge, og som vi for vort Vedkommende, selv om de ikke angaar Arbejderklassens Interesser, ikke vil være med til at underkende og betragte som værende uden bindende Virkning for os.

Heller ikke det, at 8 Timers Dagen er gennemført i andre Lande, sagde den højtærede Minister, kan være forpligtende for os. Nej, det er selvfølgelig rigtigt; moralsk forekommer det os dog at maatte have Betydning, men Ministeriet kan naturligvis med god Ret sige, at der juridisk set ikke er noget som helst, der forpligter. Og alligevel, det er dog værd at erindre, hvad der staar i Fredstraktaten. Der staar nemlig, at en enkelt Nations Undladelse af at indrømme humane Arbejdsvilkaar lægger Hindringer i Vejen for Bestræbelser i saa Hen-